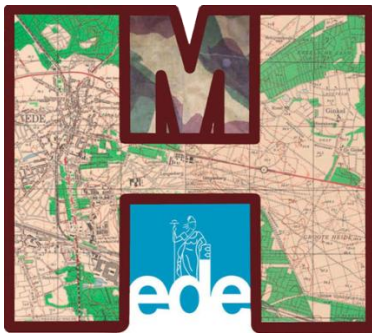




Platform Militaire Historie Ede

Documentairefilm 'Pegasus'

Terugblik Airborne 2024

Expositie Dropzone YOKE

Nieuwsbrief 71, okt. 2024

Beste abonnees,

Nu we met elkaar weer in wat rustiger vaarwater gekomen zijn kunnen we op een zeer geslaagde herdenkingsperiode terugkijken! Niet alleen was het aantal belangstellenden groter dan ooit en de weersomstandigheden uitstekend, maar ook het toeval was ons gunstig gezind! De overkomende oefenende vliegtuigen tijdens de Herdenking Ede-Zuid maakten de gebeurtenissen van toen extra duidelijk! Met elkaar samen hebben we veel activiteiten kunnen ondersteunen en daar mogen we best een beetje trots op zijn.

We gaan verder met de interne organisatie en gaan onze gezamenlijke afspraken vastleggen in een Huishoudelijk Reglement. Alle vrijwilligers ontvangen daar binnenkort een uitnodiging voor.

Maarten van Hezik
Voorzitter PMHE

Documentairefilm Pegasus

Op **dinsdag 29 oktober 2024** wordt in De Smederij om 19.30 uur de docu-film Pegasus vertoond. De zeventig minuten durende productie geeft een nauwkeurige reconstructie van 'Operatie Pegasus' en bevat veel nagespeelde scènes, interviews met Britse militairen en verzetsmensen en niet eerder vertoonde beelden van Edese burgers tijdens de oorlogsjaren.

Aan dit grote filmproject van de onlangs overleden producent Herman Rolleman hebben veel vrijwilligers van het platform meegewerkt. Wij kunnen deze bijzondere documentairefilm dan ook van harte bij u aanbevelen! Ondanks menig verzoek zal 'Pegasus' vooralsnog niet op DVD worden uitgebracht. Laat u deze kans dus niet voorbij gaan om dit Edese verhaal nu te bekijken.



Pegasus

Er is beperkt plaats in De Smederij, dus reserveren is noodzakelijk. U kunt dit doen door een berichtje te sturen naar: pegasus@platformmhe.nl. De toegang bedraagt 5 euro per persoon en kan op de avond zelf worden voldaan.

Terugblik Airborne 2024

Klassendagen Ginkelse Heide, 19 en 20 september

Voorafgaand aan de luchtlandingen werden er op donderdag en vrijdag door de gemeente Ede klassendagen georganiseerd voor leerlingen van het basisonderwijs.



Foto A. van Dijk

Veteranen van het VOC Ede gingen op de hei in gesprek met de leerlingen uit groep zeven en acht. Voor beide kanten was het een bijzondere ervaring. Voor de kinderen blijkt een veteraan toch vooral een oude man te zijn die in de Tweede Wereldoorlog heeft gevochten en zeker niet de jonge veteraan die bij hen aan tafel zat. Een van de kinderen kwam er tijdens een gesprek opeens achter dat ook haar vader een veteraan blijkt te zijn en dat die binnenkort opnieuw op missie gaat.

Net als voorgaande jaren waren vrijwilligers van het platform beide dagen actief in de weer om de maar liefst duizend kinderen het verhaal van 17 en 18 september '44 te vertellen.

Tijdens de klassendagen waren de gezichten vaak naar boven gericht en werden er honderden parachutisten gedropt. Van uitleg geven komt op zo'n moment natuurlijk niets meer.



Foto: Flip van de Meer



Foto: Martin van de Ven

Als kers op de kaart kwamen de toestellen bovendien ook nog superlaag overvliegen, wat natuurlijk een indrukwekkend shouwspel is om te zien.

Na twee volle dagen op de hei kijken we tevreden terug op alle educatieve activiteiten en de samenwerking met andere organisaties. 'Het was top en zeker voor herhaling vatbaar', aldus Martin van de Ven!

Foto: **Dropzone Y**

Herdenking bombardement op Ede, 20 september

Op vrijdag 20 september vond de jaarlijkse herdenking aan de Parkweg in Ede plaats. Hier werd stilgestaan bij de slachtoffers die vielen tijdens de bombardementen op zondag 17 september 1944. In het bijzijn van nabestaanden, burgemeester René Verhulst, wethouder Karin Bijl en vele andere belangstellenden werd de droevige geschiedenis opnieuw herdacht. Leerlingen van De Ontdekking en de Koepelschool droegen een gedicht voor en legden bloemen bij het monument. Tijdens de herdenking werden ook alle namen van de 71 slachtoffers door hen voorgelezen.



Dit jaar werden twee namen aan het rechterpaneel toegevoegd. Na nader onderzoek is gebleken dat G. Niessen (58) en E.D. Niessen-van Wijnen (45) beiden later alsnog in een ziekenhuis aan hun verwondingen zijn overleden. Het totale aantal slachtoffers komt hiermee op 71 personen.

Tijdens de herdenking, die samenviel met de klassendag op de Ginkelse Heide, kwamen militaire toestellen laag overvliegen. Ze waren onderweg naar dropzone Y om para's te droppen en keerden bovenlangs het monument. Ze maakten zo onbedoeld deel uit van de herdenking aan de Parkweg en deden de aanwezigen terugdenken aan het bombardement uit 1944. De herdenking zelf was ook dit jaar weer bijzonder indrukwekkend en 'onvergetelijk'.



Airborneherdenking Ginkelse Heide, 21 september

Op zondag 17 september 1944 worden Duitse stellingen gebombardeerd en landen er zweefvliegtuigen en een kleine 6000 paratroopers bij Wolfheze en Renkum. 's Middags arriveert een Schots bataljon op de Ginkelse Heide om deze dropzone veilig te stellen voor de luchtlandingen die de volgende dag moeten plaatsvinden. In de vroege ochtend van maandag 18 september ontstaat er een heftige strijd met voornamelijk Nederlandse SS'ers, landverraders in Duitse dienst. 's Middags nemen meer dan 1900 para's van de 4e Britse Parachute Brigade deel aan de luchtlandingen bij Ede. De gevechten zijn dan nog steeds gaande en de hei staat in brand.



Foto: Gerard Gijsbertsen

Foto boven: Koning Willem Alexander bezoekt de herdenking in Ede.

Foto onder: Renske van Dijk legt namens het VOC Ede een krans bij het Airbornemonument.



Foto Albert van Dijk

Bij de slag om de Ginkelse Heide komen veel Britse militairen om het leven of raken gewond. Ongeveer 300 man (15%) wordt uitgeschakeld.

Gerard Gijsbertsen is tijdens de herdenking als historicus te gast bij Omroep Gelderland om commentaar te geven bij de rechtstreekse tv-uitzending.

U kunt een samenvatting van dit interview terugzien door op de shift-toets en de foto te klikken.



Luchtlandingen Ginkelse Heide, 21 september

Foto: Flip van de Meer



Foto Ronald van Riet

Al drie dagen lang vliegen er grote vliegtuigen boven Ede en worden er parachutisten afgeworpen boven de Ginkelse Heide. We hebben ze allemaal wel zien of horen overkomen. Tachtig jaar geleden maakten de motoren meer lawaai dan deze moderne toestellen en vlogen er ook veel meer vliegtuigen boven Ede.

Op maandag 18 september, rondom 15.00 uur, verschijnen er vanuit het zuiden 121 Dakota's boven de Ginkel. Binnen tien minuten droppen deze toestellen meer dan 1900 parachutisten. Naast de para's worden zo'n 400 manden, containers en pakketten afgeworpen. Aan het einde van de avond zijn alle militairen weer richting Arnhem vertrokken. Market Garden zou jammerlijk mislukken. Voor de mensen die ten noorden van de Rijn wonen zou de bevrijding pas in het voorjaar van 1945 komen. De koude winter die volgt gaat de boeken in als de Hongerwinter en zou nog veel slachtoffers onder de bevolking maken. Met de overvloed aan etenswaar in de Nederlandse supermarkten heden ten dagen is dat nog maar moeilijk voor te stellen.



Foto's: Flip van de Meer



Airbornemarkt Ginkelse Heide, 21 september

Om klokslag 7.00 uur rijden we vanaf De Smederij met twee auto's met karren vol koop- en toonwaar richting de hei. Met achter de voorruit een speciale doorlaatpas gestoken, passeren we zonder problemen de wegblokkade die de Gemeente Ede heeft opgeworpen om al het verkeer vandaag in goede banen te leiden. Het is tachtig jaar geleden dat de Britse Airborne's boven Edes grondgebied sprongen, het is mooi nazomerweer en de koning komt, dus het belooft een drukke dag te worden. Het parachutespringen op de hei uit onze jeugd, drie vliegtuigen groot, is uitgegroeid tot een internationaal evenement met bijna honderdduizend bezoekers en veel genodigden uit binnen- en buitenland.



Het platform bemant deze dag twee kramen, een namens de Arnhem 1944 Fellowship met historisch materiaal en een met koopwaar. Er kan 'gepind' worden, want betalen met contant geld is allang niet meer vanzelfsprekend. Pinnen op de hei is echter lange tijd niet mogelijk door overbelasting van het netwerk en/of bezoek van de koning. De verkoop van kogelhulzen, gasmaskers en boeken lijdt er niet onder en levert het platform 1286 euro op. Deze opbrengst zal o.a. worden gebruikt voor het schenken van gratis koffie en thee tijdens de openingsuren van het Oorlogs- en Garnizoensmuseum De Smederij in Ede.



Pegasus Wandelfestival, 28 september

De Gemeente Ede organiseerde in samenwerking met het Platform Ede Centrum en de Stichting Recreatie Veluwe & Vallei op 28 september het Pegasus Wandelfestival 2024. Het Platform Militaire Historie Ede was aanwezig met twee themaposten om te wandelaars te informeren over het verloop van Market Garden.



Op het Symfonieplein konden wandelaars kennismaken met de Britse militairen Arjan van Oostveen en Adriaan van Hemert. Zij gaven o.a. uitleg over het droppen van militaire goederen in containers en manden.



Aan de Wagenaarstraat was het Edese verzet actief. Onder andere Cindy Bos en Lisette Kerkhoffs (foto) waren daar bezig met het bereiden van een warme maaltijd voor de in de schaapskooi ondergedoken Britse parachutisten Martin van de Ven en Gerard Gijsbertsen.



Het platform leverde ook attributen en kledingstukken voor de aankleding van andere posten.

Joan Colpa (foto) gaf uitleg over de door het Edese verzet georganiseerde ontsnappingsoperatie 'Pegasus'.

Verruiming openingstijden Oorlogs- en Garnizoensmuseum Ede

Vanaf november is bij wijze van proef het museum niet één, maar twee zaterdagmiddagen in de maand open voor bezoekers. Het platform geeft hiermee gehoor aan de wens van de gemeente Ede om de openingstijden van ons mooie museum te verruimen.

Omdat het museum uitsluitend op vrijwilligers draait, heeft dit organisatorisch wel wat voeten in aarde gehad. Over de rijke collectie van het museum valt immers veel te vertellen en dat betekent dat de aanwezige gidsen eerst intern moesten worden opgeleid.

De nieuwe openingstijden worden woensdagmiddag en elke tweede en laatste zaterdag van de maand van 13.00 tot 16.00 uur. De Smederij is gevestigd aan de Verbindelaarsweg nummer 100 in Ede.



Expositie 'Dropzone YOKE, de Ginkelse Heide'

Op zaterdag 31 augustus is in De Smederij de nieuwe wisselexpositie 'Dropzone YOKE, de Ginkelse Heide' officieel geopend. Met de nieuwe tentoonstelling wil het **Oorlogs- en Garnizoensmuseum Ede** de aandacht vestigen op Operatie Market Garden, het bombardement op Ede, de luchtlandingen en de aanloop naar de bevrijding van Ede. Het is dit jaar immers 80 jaar geleden dat de Edese burgers werden opgeschikt door laag overvliegende bommenwerpers, jachtvliegtuigen en Dakota-transportvliegtuigen.

De samenstellers van de nieuwe tentoonstelling hebben de vitrines en het buitendiorama weer met veel oog voor detail ingericht. Aan de linkerzijde ziet u de schade die werd aangericht door de bombardementen op Ede en in het midden de laagvliegende Dakota's met de net afgeworpen Britse parachutisten boven de Ginkelse Heide. Gebeurtenissen die tachtig jaar geleden op en boven Edes grondgebied plaatsvonden.

De fraaie achtergrondfoto in het buitendiorama werd digitaal samengesteld door vrijwilliger Flip van de Meer met gebruik van zelfgemaakte foto's.



In de vier vitrines binnen wordt aandacht besteed aan het bombardement op Ede (1), de Nederlandse commando's Martien van Barneveld (uit Lunteren!) en Adriaan Beekmeijer, de luchtlandingen en Britse geestelijke verzorgers (2), emblemen en uitrusting van de 1st Airborne Division en bodemvondsten (3) en de herdenkingen van de Slag om Arnhem en Britse wapenarij (4).

Dropzone Yoke

Vaak heeft men het over dropzone Y (ei) of dropzone Yankee, maar dat blijkt bij nader onderzoek niet juist te zijn. In de oorlog bestond het NATO-spelalfabet nog niet. Men had een ander alfabet, dat zowel door de Britten als door de Amerikanen werd gebruikt. Daarin werden de drop- en landingzones aangeduid met namen als Sugar, X-ray, Zebra, Yoke, Love en Victor.

De nieuwe wisseltentoonstelling is nog tot maart 2025 te bezoeken op woensdagmiddag en elke tweede en laatste zaterdag van de maand. De toegang is gratis. Het museum is geopend van 13.00 tot 16.00 uur. U bent natuurlijk van harte welkom!

Onze sponsors



expert team **Monuta** 

Platform Militaire Historie Ede

Contact: info@platformmhe.nl

Website: www.platformmhe.nl

Facebook: www.facebook.com



Oorlogs- en Garnizoensmuseum Ede 'De Smederij'

Adres: Verbindelaarsweg 100 in Ede

GPS: [52.03486](#), [5.67367](#)

Contact: info@platformmhe.nl

Openingstijden: woensdagmiddag van 13.00 tot 16.00 uur

en op elke laatste zaterdag van de maand van 13.00 tot 17.00 uur.

VOC Ede

Edese veteranen, oud-militairen en partners zijn van harte welkom in het ontmoetingscentrum De Smederij. Onder het genot van een hapje en drankje is het een plek voor ontmoeting, gezelligheid en saamhorigheid.

Adres: De Smederij, Verbindelaarsweg 100 in Ede

GPS: [52.03486](#), [5.67367](#)

Contactpersoon: Albert van Dijk (a.vandijk@platformmhe.nl)

Openingstijden: elke tweede woensdag en elke laatste vrijdag van de maand van 16.00-20.00 uur.

Deze nieuwsbrief is een uitgave van het Platform Militaire Historie Ede onder redactie van Gerard Gijsbertsen (historie) en Wouter van den Berg (tekst en vormgeving). Deze nieuwsbrief verschijnt alleen wanneer hier aanleiding voor is. De nieuwsbrieven worden toegezonden aan alle bij het PMHE geregistreerde e-mailadressen. Mocht u geen prijs meer stellen op verdere ontvangst dan kunt u met een bericht aan info@platformmhe.nl verzoeken de toezending te stoppen. Mocht u zelf ideeën hebben voor een nieuwsbericht, dan kunt u dit doorgeven aan redactie@platformmhe.nl